

УДК 34.09
DOI: 10.31733/17-03-2023-755-756

Едуард РИЖКОВ
професор кафедри
економічної та інформаційної безпеки
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, професор

ПСИХОЛОГО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ РЕІНТЕГРАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ ТИМЧАСОВО ОКУПОВАНИХ ТЕРИТОРІЙ ДОНБАСУ ТА КРИМУ

Після перемоги України у військовому протистоянні з Російською Федерацією частина населення добровільно залишить тимчасово-окуповані території Донбасу та Криму за своїми переконаннями чи з міркувань особистої безпеки, бо є за вітчизняним законодавством зрадниками, колаборантами або пособниками ворогові (ст.ст. 111, 111-1, 111-2 Кримінального кодексу України) [1-3].

Інша частина залишиться, маючи надію на успішну асиміляцію до оновлених умов життя у вільній Україні, або в надії на те, що правоохоронні органи не зможуть у правовий спосіб встановити їх приналежність до вище зазначеного контингенту [4-5].

Проте, ця категорія громадян після мінімум дев'ятирічної обробки їх свідомості і підсвідомості засобами інформаційно-психологічного впливу з боку агресора становить потенційну загрозу нашому суспільству та державі [6-7].

Наукові дослідження у цій галузі безапеляційно стверджують про існування такого феномену, що проявляється як результат програмування і відповідно як наслідок використання певних технологій з боку спеціальних служб агресора [8].

Людство на сучасному етапі свого розвитку поступово підходить до необхідності запровадження кримінальної відповідальності за заподіяння шкоди свідомості людини інструментами інформаційно-психологічного впливу [9-10].

Україна, як полігон російських спецслужб в повній мірі зазнала руйнувань свідомості значної частини свого населення [11]. Теж саме стосується і населення самої РФ. Проте їх доля буде вирішуватись у свій час і в іншій спосіб.

З цих міркувань, вважаємо за доцільне на державному рівні розглядати питання щодо створення відповідних інституцій та груп фахівців, які будуть проводити роботу з реабілітації на добровільних началах порушень свідомості потерпілих громадян України з метою їх повної реабілітації і соціалізації.

Враховуючи потенційну загрозу з боку Російської Федерації на майбутнє, пропонуємо також внести відповідні статті до вітчизняного Кримінального кодексу, які передбачають криміналізацію психологічного впливу, насильно здійсненого на свідомість людини відповідними засобами та технологіями, що формує змінений стан свідомості та психіки, який у свою чергу призводить до тимчасової втрати критичності, самостійності, спроможності правильно сприймати, оцінювати та передбачати результати своїх дій.

1. Кримінальний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

2. Рижков Е. В. Організаційно-правові передумови документування колабораціонізму в Україні. Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ. 2022. Спец. вип. № 2 (121). С. 236-243.

3. Рижков Е. В. Колабораціонізм у питанні деокупації Криму. Крим – це Україна: стратегія деокупації та реінтеграції: матер. Міжнар. наук.-практ. круг. столу (м. Одеса, 24 лютого 2023 року). Одеса : Вид-во «Юридика», 2023. С. 226-234.

4. Албул С. В. Теоретичні аспекти оперативно-розшукового документування колабораційної діяльності. Актуальні питання кримінально-правової кваліфікації, документування та розслідування колабораціонізму: матер. Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 21 липня 2022 р.). Одеса: ОДУВС, 2022. С. 5–8.

5. Рижков Е. В., Поляков Е. В. Оперативно-розшукова психологія як засіб підвищення ефективності оперативно-розшукової діяльності. Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. Одеса: ОІВС, 2000. № 4. С. 117-119.

6. Маркова М. В. Інформаційно-психологічна війна як нова загроза здоров'ю населення України: реальність небезпеки та напрями протидії. Здоров'я України. URL: <http://health-ua>.

com/article/5219-nformatcijnopsihologchna-vjna-yak-nova-zagroza-zdorovyu-naselennya-ukrani-re.

7. Хворост Х. Ю. Інформаційно-психологічний вплив у розрізі безпеки здоров'я. Наука і освіта. 2016. №. 2-3. С. 184-190.

8. Гулай В. В., Базилюк К. Ф. Інформаційно-психологічна складова гібридної війни Російської Федерації проти України (2014-2021 рр.): теоретико-методологічні засади дослідження.

9. Рижков Е. В. Енергоінформаційна безпека суспільства і держави з позиції діяльності правоохоронних органів. Злочини проти особистої волі людини: матер. міжнар. наук.-практ. семінару (м. Харків, 19-20 вересня 2000 р.). Харків : «Книжкове видавництво» Лествиця Марії», 2002. С. 83-88.

10. Долженков О. Ф., Запорожцев Г. Є., Кіцул А. П., Рижков Е. В. Використання психологічних знань в оперативно-розшуковій діяльності: монографія. Одеса : НДРВВ ОІВС, 2001. 231 с.

11. Кузнецова О. Технології рефлексивного управління людьми в російських ЗМІ та протидія їм. URL: [https:// science.lpnu.ua/ sites/default/files/journal-paper/2019/apr/16170/kuznetsova3.pdf](https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2019/apr/16170/kuznetsova3.pdf).

УДК 377+378

DOI: 10.31733/17-03-2023-756-758

Олександр ГЕРАЩЕНКО

доцент кафедри тактико-спеціальної та спеціальної фізичної підготовки, кандидат юридичних наук, доцент

Олександр КОНЄВ

викладач кафедри тактико-спеціальної та спеціальної фізичної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА СИСТЕМА ФОРМУВАННЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ВАЖЛИВИЙ АСПЕКТ ЗАБЕСПЕЧЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

Реформування системи освіти МВС України, удосконалення і підвищення рівня якості є важливою соціокультурною проблемою, яка обумовлюється процесами глобалізації та потребами формування позитивних умов для індивідуального розвитку майбутнього фахівця, його соціалізації та самореалізації у сучасному світі, зокрема на підґрунті особистісно-компетентнісного підходу.

У світі змін культурно-освітніх парадигм від людини потрібні компетентності нового формату, навички XXI століття, тобто глобальні компетентності, а саме:

– особистісні якості, риси характеру, які допомагають адаптуватися до стрімких змін навколишнього середовища (духовно- моральні цінності, соціально-культурні цінності, уміння працювати на результат, лідерські якості, ініціативність, допитливість, наполегливість);

– базові знання, вміння та навички, які допомагають вирішувати повсякденні завдання (навички осмисленого читання і письма, природничо- наукові знання, математична грамотність, фінансова та підприємницька грамотність, ІКТ-грамотність, культурна і суспільна грамотність тощо);

– компетенції, що допомагають вирішувати більш складні завдання, в ситуації невизначеності і швидких технологічних змін навколишнього середовища (критичне мислення, вміння спілкуватися, працювати в колективі, конструктивно взаємодіяти з членами команди, креативність, творче мислення) [1].

Аналізуючи співвідношення професіоналізму з різними аспектами зрілості фахівця, вчені виділяють чотири види професійної компетентності: спеціальну, соціальну, особистісну, індивідуальну:

Спеціальна, або діяльнісна професійна компетентність, характеризує володіння діяльністю на високому професійному рівні і включає не лише наявність спеціальних знань, а й уміння застосувати їх на практиці.